

Den planlagte Forsknings Tid er kommen

Taler

Jørgen Brunchorst

Sted

Bergen

Omstendigheter

Hyldest af Fridtjof Nansen og hans Mænd ved Hjemkomsten til Norge

1 Da vi for tre Aar siden sagde Farvel til de Mænd, som idag er vore Gjæster, da var der ingen, hvis Hjerter ikke gjemte et varmt Ønske om, at vi snart skulde se Nansen og hans Mænd igjen.

5 Men i Afskedens Øieblik var ogsaa mangt et Øie vaadt, fordi vi frygtede.

Vi frygtede for, at den Vei til Hæder og Ære, som Nansen havde besluttet at vandre, -- den kunde blive en Vei til Sorg og Undergang.

10 Og vi havde Grund til at frygte.

I 400 Aar er den store, hvide Isflek, som dækker Jordens Isse, blevet bestormet av modige Mænd. Fra alle Kanter har de trængt ind paa den. Paa alle Maader har de søgt at overvinde dens isnende Mørke.

15

De har kommet paa enkelt Skib, og de har kommet mange i Følge. De har prøvet med Baade, og de har prøvet med Slæde. De har forsøgt med smaa Skibe, og de har forsøgt med store -- med 100 Mand ombord.

20 Men den døde, stille Isflek modstod alle Angreb. Den knuste Skibene. Den knækkede Mændenes Mod med Sult og Kulde. Og de fleste kom aldrig tilbage.

Den menneskelige Viden aad sig af og til med uhørte Anstrengelser et lidet Stykke ind i Flekkens Rand, men selve den store Isbølg laa altid lige ubeseiret.

25

Det var for tre Aar siden.

30 Nu er Bøjgen beseiret. Nu er Fortryllelsen brudt. Nu er for første Gang en ny Tid oprunden i Polarforskningens Historie. Nu er den Vei udstukket, som vi aabenbare os alle Polarlandets Hemmeligheder.

Og naar det er skeet, saa skyldes det Fridtjof Nansen. Derfor jubler hele Landet til ham. Derfor sætter vi ham i Høisædet blandt Norges stolteste Sønner.

35

Hans Mænd deler med ham Æren for den modige Gjennemførelse af den Ekspedition, Nationen havde betroet ham.

40 Men ham tilkommer Æren for at have planlagt Ekspeditionen -- for at have udstukket den Vei, der fører lige ind i Polarflekkenes Hjerter, og den Hæder naar langt videre frem end de direkte Resultater af den Ekspedition, han nu har fuldført.

45 Da Nansen for syv Aar siden fremlagde sin Plan til en norsk Polarekspedition, var der nogen, som trodde, men flere, som tvilte.

Vel var Planen bygget og Veien lagt med videnskabelige Methode. Men de Erfaringer, den byggede paa -- de Kjendsgjæringer, som var Grundpillerne for den -- de var meget faa.

50

Derfor maatte der en genial Mester til, for at Bygningen skulde blive sikker.

Den var som en Bro, lagt mod Polen -- med dristigere Buer end nogen havde tænkt sig, med dyb Afgrund ved Siden.

55

Et lidet Fartøi og 13 Mand, alene i en Isørken. En Strøm, som mange tvilte paa.

Men Nansen og hans lille Flok, de stolte paa, at Fartøiet var godt og Veien rigtig. Og de satte Livet ind paa at slaa det fast.

60

Og nu tviler ingen mere.

Med genialt Skarpblik var Planen lagt.

65 Paa alle Punkter viste den sig usvigelig rigtig. Til de mindste Detaljer var alting gennemtænkt.

Derfor var det vi idag kunde se «Fram» seile uskadt ind paa Havnen. Derfor har
70 de tre Aar i Ishavet ikke krummet et Haar paa de Mænds Hoder, som vi idag
hilser velkommen -- et Vidunder i Polarforskningens Historie. Derfor har denne
Ekspedition udrettet saa meget mere end nogen af sine Forjængere.

Derfor har den norske Nordpolsekspedition aabnet ny Vei for Fremtidens
75 Polarforskning. De planløse Forsøgs Tid er forbi. Den planlagte Forsknings Tid
er kommen.

Det er Nansens uvisnelige Hæder, som aldrig vil glemmes i Videnskabens
Historie.

80 Derfor jubles Fridtjof Nansens Navn udover den hele Verden -- til Hæder for
ham selv og hans Land.

Og derfor fortjener han ogsaa, at I hilser ham med et rungende Hurra, saa
85 kraftigt, som det nogensinde har lydt du over denne Plads.

Kilde
90 K. Bing (red): Nordpolfarernes Triumftog ved Hjemkomsten til Norge. Kristiania 1896, s. 76-77

Emner
Hyllest, Nordpolen, Polfarerne

URI
95 <https://www.virksommeord.no/tale/den-planlagte-forsknings-tid-er-kommen>